

Que el món té i fa coses molt estranyes ni caldria dir-ho, perquè tot-hom ho sap. El que sí que cal remarcar és que quan parlem del món ens referim —sobretot en el cas que ara m'ocupa— a la gent que l'habita, i no pas al paisatge. De tota manera, hi ha imprevistos que, tal com el nom indica, sempre ens agafem per sorpresa.

Les declaracions del ministre d'Àfers Estrangers de l'URSS (o UES, o ja veurem com acaba), que expressaven la temença d'un nou cop d'Estat per part dels conservadors, han ocasionat una revalorització del dòlar. No ho hauríem dit mai! Cal tenir en compte que els *conservadors* són els comunistes que es resisteixen a plegar, els antics i temibles adversaris de les democràcies occidentals i, per tant, dels Estats Units.

Semblava que la caiguda dels règims comunistes havia d'ésser una excel·lent notícia per a l'autoanomenat *món lliure*, però la veritat és que es produïren de seguida uns fets desconcertants. Els americans del nord no es van mostrar tan contents com això, se'ls va veure desconcertats, com si fossin nens a qui algú hagués pres les joguines predilectes. Que també eren —com en el cas de molts nens, cal dir-ho tot— joguines bèl·liques. Es van trobar de cop que els sobraven soldats pertot arreu i que perillava una de les seves indústries més

EL DAVANTAL DE PERE CALDERS

I si ens tornéssim a barallar?

pròsperes: la fabricació d'armaments. La mort dona molta vida, i això ho saben totes les empreses de pompes fúnebres.

No fou possible d'amagar la recessió econòmica del gran país americà, i a causa del tòpic en forma de frase feta que afirma que quan els Estats Units esternuden la resta del món emmalalteix de pulmonia, va fer aparició a la resta del món el fantasma d'una crisi a escala planetària. Va fer l'efecte que s'organitzaven, una mica a corre-cuita, conflictes bèl·lics per tapar forats, però a desgrat de les desgràcies que ocasionen no omplen prou, perquè s'esdevenen als països del *Segon* o del Tercer Món, que són clients d'escassos recursos. Per exemple, s'ha insinuat fa poc que a Iugoslàvia (o a allò que en queda) s'utilitzen armes de fabricació espanyola, que no són obres mestres del gènere. Se suposa que deuen competir basant-se en una qualitat modesta i rebentant preus.

Queda el dubte de si donen més prosperitat les guerres fredes o les calentes. Per exemple, als països de l'Est (posant-hi a cadascun d'ells l'ex que els pugui correspondre) tampoc no se'ls veu tranquils ni contents. Com si també enyoressin alguna cosa. L'Alemanya de l'Oest, que de bon començament

semblava molt contenta pel retorn a casa de l'Alemanya de l'Est, s'ha anat posant seriosa i malhumorada, perquè es troba amb uns maldecaps que no tenia. I els ciutadans de l'Est descobreixen amb atordiment que el paradís occidental que els pintaven des de l'altra banda del Mur encara és, per a ells, un miratge. Certament que hi ha moltes botigues plenes d'objectes rutilants i desitjables. També és cert que en comptes de les dues marques de cotxe que podien comprar a la RDA comproven que a la RFA hi ha en oferta una gran quantitat de models de tota mena. Esportius, de luxe, per treballar i per presumir, de grans i de petits. Però vet aquí que no poden adquirir res de tot això, perquè per a ells, al capdavant, es tracta només d'un somni, una prerrogativa que ja tenien quan tan sols eren comunistes.

I a l'URSS, o UES, o el que sigui, tampoc no se'ls veu feliços. L'hamburgueseria d'estil americà que es va inaugurar a Moscou als començaments de la *perestroika*, llangueix. S'han acabat les llargues cues de ciutadans que volien tastar les delícies gastronòmiques i democràtiques. Actualment, les dependents intenten d'atreure els passavolants a base d'ensenyar-los els productes de l'empresa a través dels vidres dels aparadors. És una imatge que ha divulgat, no es pot saber si amb alegria, la premsa occidental.

Pere Calders